

[Willesen.]

formaalsløst at køre videre paa de gamle Baner. Og naar man langt ind i det konservative Folkeparti kan træffe ikke blot eet, men mange Eksempler af den Art, er jeg tilbøjelig til at tro, at man ogsaa kan træffe dem langt ind i Venstre. Thi det er begyndt at gaa op for Folk, at det nu er et andet Ideal, et andet Maal, der kalder paa Kræfter og Villie i højere Grad, og det er den internationale Freds- og Retsordning.

Befolkningen her i Danmark og andetsteds vil ikke blive ved at nøjes med Talemaader, med fromme Ønsker og med, at man skyder det ud i Fremtiden og lover, at man vil arbejde derfor, saa meget man kan, men man vil ikke gøre det Arbejde at gaa foran med et Eksempel.

Det er paa alle andre Omraader i Livet saaledes, at vil man arbejde paa en Sag, men ikke selv gaa foran med et Eksempel, bliver ens Arbejde ringeagtet og sætter ingen Spor. Saa bliver alle de kønne Bestræbelser kun Slag i Luften, saa bliver alle de kønne Ord alligevel kun Udtryk for et Ønske, som maaske nok er til Stede, men som der ingen Villie er bag. I det danske Folk er et Ønske ved at omsætte sig til Villie, Villie til at gaa i Spidsen i det internationale Nedrustningsarbejde.

Man kan ikke afruste paa Eksempel, har man sagt, det lader sig ikke gennemføre isoleret. Man har henvist til, at den tidligere engelske Premierminister Mac Donald har udtalt, at man ikke kunde afruste paa Eksempel. Hvis man er en Verdensmagt som England, saa kan jeg forstaa det. Men Danmarks og Englands Stilling lader sig ikke sammenligne; det er at sætte en Spurv i Tranedans. Vi har netop Forudsætningen for at kunne gennemføre Eksemplet, uden at vor Stilling i Europa og i Verden bliver en Smule mere udsat, end den allerede er.

Enten vi faar vedtaget den højtærede Forsvarsministers Forslag eller et Bevogningsforslag, er vi akkurat lige udsat og lige lidt udsat. Vi har ikke Spor flere Midler til at sætte os i Respekt overfor de Kræfter, her er Tale om, med Generalernes Forslag end med et Bevogningsforslag. Det endelige Resultat vil blive akkurat det samme. Det er netop den stærke Følelse i Befolkningen af, at saaledes ligger Forholdene, der gør, at man kan rejse en Fredsbevægelse, men ikke en Forsvarsbevægelse.

Jeg kan ikke give det ærede Medlem Hr. P. Munch Ret i, at denne Stemning kan udtrykkes med Hørups berømte Ord: Hvad kan det nytte? Det er efter min Mening ikke den adækvate Bestemmelse af denne Stemnings Karakter. Man ser meget godt, at det ikke kan nytte at ville spise Kirsebær med de store; men denne Stemnings Karakter er sandelig ikke udtømt i dette Ord, den er snarere udtømt i det Ord, som det ærede Medlem Hr. Fraenkel fremdrog: *Never give up*, aldrig give tabt overfor det ideale Maal, Nedrustningsmaalet, der er ved at blive større for Befolkningen end Militærmaalet. Netop saaledes karakteriseres denne Stemning bedst. Det ærede Medlem Hr. P. Munchs Udtalelse rammer kun en enkelt Side af Sagen og langt fra den vigtigste.

Jeg vil da pege paa, at vor praktiske Indsats for Fredssagen maa være netop dette, at vi bringer Bevogningsprincippet til Sejr overfor Kampprincippet. Det er den praktiske Indsats, som vi skal og kan gøre, og som vil blive bragt til Sejr, hvis Sagen bliver bragt til Folkeafstemning. Der er sagt af en god dansk Mand, afdøde Pastor Schack, at de store Magter har gaaet i Spidsen for Krigen, de smaa Stater har visse Betingelser for at gaa i Spidsen for Freden. Det er min fulde Overbevisning gennem alt, hvad Livet har lært mig, at der ikke bliver Alvor, ikke Skub i det internationale Fredsarbejde, før enkelte Stater praktisk gaar i Spidsen. Skal Staterne vente paa hinanden, gaar det her som saa ofte, der sker intet. Nej, en maa bryde ud af Rækken; thi Eksemplet drager flere efter sig end Alverdens Resolutioner og Traktater.

Jeg vil i denne Forbindelse gerne pege paa, hvad jeg omtalte under Debatten i Fjor, at skal denne Længsel efter international Vækst i Fredsbestræbelserne og efter, at Danmark skal gøre sin nationale Indsats, faa Mod til at tro paa, at den kan naa praktiske Maal i videre Omfang end for vort eget Lands Vedkommende, maa der ogsaa sættes et Arbejde ind ikke mindst fra de Regeringers Side, der har deres Repræsentanter i Folkenes Forbund, paa, at den Tanke, der var den egentlig grundlæggende Idé i Folkeforbundssagen, nemlig at der skal staa Magt bag Ret — at denne bærende Tanke ogsaa kan blive omsat i Praksis paa en mere haandgribelig Maade, end det hidtil har været Tilfældet.

Jeg pegede i Fjor, da vi havde den samme Sag til Behandling, paa, at Præsident Wilsons oprindelige Tanke var, at